

Uitgave van Bonjo, Postbus 10109, 1001 EC Amsterdam. Telefoon 020 66 59 420. Info@bonjo.nl / www.bonjo.nl

Afscheid van twee helden in de Nederlandse advocatuur

Anker & Anker: 'Een democratische rechtstaat mag niet bezuinigen op rechters, advocaten en officieren'

Jaap Brandligt en Paul Grijpma

Leeuwarden - Een gesprek met de advocaten Anker & Anker is eigenlijk een doorlopende voorstelling. Ze zijn geestig en de keren dat ze elkaar vliegen afvangen zijn vaak hilarisch. Maar Hans en Wim Anker kunnen ook serieus zijn over wat zij in hun leven als advocaten hebben meegemaakt. En dan springen de vonken ervan af.

Ze zijn ronduit kwaad over wat er in de afgelopen jaren onder de kabinetten Rutte I, II, en III met onze rechtstaat is gebeurd. Hans Anker: 'De advocatuur is meer nodig dan ooit, zeg ik wel eens tegen mijn broer. We hebben al tien jaar de VVD op het departement van justitie. Het wordt tijd dat dat verandert.' Volgens de broers is het Nederlandse strafklimaat keihard geworden en is resocialisatie tegenwoordig een besmette term.

De beide Ankers worden er soms somber van: 'Altijd weer diezelfde opmerkingen op recepties, bij visite of in het café over ons softe

strafstelsel. 'Terwijl in Nederland het tegenoverstelde aan de hand is, want we zaten twintig jaar geleden qua strafhoogte in de achterhoede, maar nu zitten we bij de top in Europa. Het is in een aantal jaren snel gegaan. Maar dat wil er bij de mensen niet in.'

En de Ankers kunnen het weten, want ze zitten al meer dan veertig jaar in de advocatuur. Vanuit hun mooie, klassiek ingerichte kantoor met twee dezelfde grote portretten van Rembrandt aan de Ossekop 11

in Leeuwarden trekken ze al sinds 1981 het hele land door om lezingen over het gevangeniswezen, over straffen en het strafrecht in Nederland te geven. Ook geven ze cursussen aan strafrechtadvocaten. Drie keer in de week van Terneuzen naar Delfzijl en van Bergen tot in Almelo, zijn hun lezingen en cursussen de belangrijkste inkomstenbron. Wim heeft ook sinds 2016 zijn theatercolleges, aangeklede lezingen met beelden uit documentaires. Het publiek

deBonjo verschijnt 6x per jaar
Jaargang 15
nummer 4, augustus 2021
Word voor 10 of 25 euro
vriend van Bonjo en ontvang
gratis abonnement op deBonjo

BONJO

The essence of journalism is
a discipline of verification.
Bill Kovach & Tom Rosenstiel in
'The Elements of Journalism'

kan vragen stellen en na afloop is er een *meet and greet*, zeg maar 'een borrel na'. Stiekem achter zijn hand met rare grimas roept Hans: [VERVOLG OP PAG. 2](#)

EXCLUSIEF INTERVIEW

INHOUDSOPGAVE

03 Klassenjustitie in Nederland?

05 Interview Jacqueline Beemsterboer, zus van de vermoorde Nadine

07 Cultuur kan beter in bajesen

09 Anom-communicatieapp is paard van Troje

10 Exclusief interview met moeder en zus van moordenaar Anne Faber

12 Geweld tegen bajesmedewerkers wordt hard aangepakt

17 'Ons rechtssysteem moet op de schop'

24 Hoe maak je een portret?

31 BonjoContactBureau

36/37 Vuelta 2021

39 Programma Eredivisie 2021-2022

Verder in deze editie diverse verhalen over alles wat met de bajes samenhangt. Reacties van gedetineerden vanuit hun cel, verhalen van leden van Bonjo, van deskundigen en advocaten. En er zijn oproepen, aankondigingen en natuurlijk de puzzel en het Bonjo Contactbureau. Wie informatie heeft of een mening, wordt gevraagd die aan deBonjo te melden.

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Bel gratis ons team van strafrechtsspecialisten: 0800-WEENING (0800-933 6464)

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

strafrechtadvocaten.nl

Maastricht • Utrecht • Roermond • Hoensbroek

Lees meer op pagina 3 →

VERVOLG VAN PAG. 1

'Ik denk dat er alleen maar vrouwen komen. 'Heel soms heeft Hans ook een rolletje in de show. Hij mag dan opkomen in een stofjas en een schermerlamp verplaatsen. Hij denkt dat hij een Oskar-nominatie krijgt voor de beste bijrol.

Volgens de broers is het Nederlandse straffklimaat keihard geworden en is resocialisatie tegenwoordig een besmette term

'Dat is precies waarom ik hem er eigenlijk niet bij wil hebben,' en Wim Anker vervolgt: 'Ik krijg continue dezelfde vragen. Rechters zijn toch soft meneer Anker? Straffen laag, toch? En na geweld en zedendelicten is het veertig uurtjes schoffelen in een park, hoor, meneer Anker. Iedere lezing hoor ik al die veroordelen. En elke keer moeten we het weer uitleggen. Dat hebben we nu zo'n 4000 tot 5000 keer gedaan. Hans heeft het uitgerekend. We hebben wel 'n miljoen mensen fysiek in de zaal gehad. En toch krijg je die veroordelen er niet uit.'

Niet meer alleen bloed en dood

Veel bekendheid kregen de beide broers ook door hun niet-aflatende hulp aan de langst gestraften in ons land, de levenslang veroordeelden. Hans zegt dat Wim de advocaat is van de uitzichtlozen. Wim Anker: 'Het begon in 1984 toen ik ene Ton P. bijstond. De man had een meisje ontvoerd, misbruikt, vermoord en begraven in Pesse. Hij kreeg levenslang bij de rechtbank in Groningen. Maar bij het Hof werd het achttien jaar en tbs. Zo ben ik erin gerold en had op een bepaald moment een praktijk van zo'n 50 tot 60 levenslanggestraften en tbs'ers. Ik ben toen een paar keer hard onderuitgegaan en toen Hans heeft mijn praktijk heringericht en gezegd: jij gaat meer kinderrecht- en politierechterzaken doen en niet meer alleen bloed en dood.' De Ankers stelden al snel vast dat je levenslanggestraften zo vaak je wilde kunt bezoeken, maar je krijgt daar geen cent voor. 'Sterker

nog, elk bezoek kost geld, maar ik heb het wel gedaan tot op de dag van vandaag omdat ik zie dat het systeem is verhard en de reclassering voor een deel is wegbezuinigd uit de bajesen. Ik ben een combinatie tussen een jurist, een predikant en een maatschappelijk werker.' Hans drukte Wim ook op het hart wat zakelijker te zijn. 'Want hier bij ons werken 22 man, Wimpie.' Inmiddels is er toch weer hoop voor de levenslanggestraften vanwege een nieuwe regeling die in 2017 is opgesteld nadat het Europese Hof Nederland op de vingers had getikt. Nu moet er na vijftientig jaar gekeken worden of een levenslanggestrafte in aanmerking kan komen voor een re-integratietraject. Met toestemming van de minister van rechtsbescherming kan hij dan uiteindelijk - via gratie - in vrijheid komen als aan alle voorwaarden voor terugkeer in de maatschappij wordt voldaan. De Ankers: 'Minister Dekker trekt zich weinig tot niets van de nieuwe regelgeving aan. Hij stelt zelfs nadrukkelijk in de media dat hij gekant is tegen gratie voor levenslanggestraften!'

De 'ministers' Anker & Anker

Stel je voor dat de Ankers worden gevraagd om tot het nieuwe kabinet toe te treden als ministers op het departement van justitie. Wim Anker: 'Dan halen we de rol van de minister in die kwestie van het vrijlaten van levenslanggestraften er meteen tussenuit. Aardige man en er is goed mee te praten, maar minister Sander Dekker is een passant, een politieke persoon bij wie electorale motieven een rol spelen. De minister moet eruit en de rechter erin. Die moet bepalen of iemand voor een re-integratie-

Ik ben toen een paar keer hard onderuitgegaan en toen heeft Hans mijn praktijk heringericht

project in aanmerking komt en uiteindelijk ook beslissen over al dan niet gratieverlening. Die beslissingen zijn bij de onafhankelijke rechter in betere handen dan bij een politieke figuur.

VERVOLG OP PAG. 6

Anker & Anker speelden belangrijk rol bij oprichting Forum Levenslang

Het belang van de Ankers op meerdere manieren zichtbaar (Foto: Paul Grijpma)

'De broers kunnen met opgeheven hoofd het toneel verlaten'

Jet Hiemstra

Groningen/Leeuwarden - De namen Wim Anker en Hans Anker vormen een begrip binnen de wereld van het strafrecht en binnen de wereld van het gevangeniswezen. Wat hebben zij in al hun werkzame jaren allemaal betekend voor de zwaarstgestraften in ons land? In 1991 begonnen de broers voor zichzelf met hun kantoor Anker & Anker Strafrechtadvocaten in Leeuwarden. 'Wij staan iedereen als verdachte bij, ongeacht de aard en de ernst van het verwijt,' zo valt te lezen op hun website. En dit is terug te zien in de praktijk. In de afgelopen dertig jaar hebben de broers zich gespecialiseerd in zaken omtrent de meest ernstige delicten en, in het verlengde hiervan, de zwaarste straffen. De broers hebben dan ook vele cliënten gerepresenteerd in zaken die om de zwaarste straf draaiden die we in Nederland kennen: de levenslange gevangenisstraf. In de afgelopen jaren hebben levenslanggestraften op vele manieren op hun hulp kunnen rekenen.

Buiten de rechtszaal

Het belang van de gebroeders Anker voor levenslanggestraften in Nederland is op meerdere manieren zichtbaar. Het eerste voorbeeld hiervan is dat zij hun cliënten geregeld bezoeken, ook nadat er een rechterlijke uitspraak is gedaan. Levenslanggestraften hebben wellicht meer dan ieder ander behoefte aan een luisterend oor. Iemand die hen helpt om in te zien dat ze meer zijn dan het etiket 'crimineel'. En het feit dat deze hulp wegkomt bij

strafrechtadvocaten, die zich professioneel gezien juist bezighouden met het vermeende criminele gedrag, maakt het zeker niet minder betekenisvol. Daarnaast hebben Anker & Anker een belangrijke rol gespeeld ten tijde van de oprichting van Forum humane tenuitvoerlegging levenslange gevangenisstraf, in 2008. Wiene van Hattum is de voorzitter van (kortweg) Forum Levenslang,

VERVOLG OP PAG. 6

KUIJPERS & NILLESEN

advocaten

DE SNELSTE WEG NAAR BUITEN, OOK PRO DEO!

www.kuijpersnillesen.nl

Falckstraat 14
1017 VW AMSTERDAM
telefoon +31 (0) 20 420 20 42
fax +31 (0) 20 623 68 36
info@knadvocaten.nl

Havensingel 8
5211 TX 's-HERTOGENBOSCH
telefoon +31 (0) 73 614 86 64
fax +31 (0) 73 614 64 56
info@knadvocaten.nl

Na dertig jaar is het genoeg geweest

Leeuwarden - De tweeling Anker & Anker kwam in een ziekenhuis in de Friese hoofdstad op aarde. Wim als eerste, vijf minuten later kwam Hans. De ouders woonden in 1953 op Schiermonnikoog. Pappie was achtereenvolgens (waarnemend) burgemeester van Vlieland, Schiermonnikoog, Utingeradeel en Workum. Na de lagere school volgden Wim en Hans de mulo in Akkrum en nog drie jaar de Hoger Burger School (HBS-A) in Leeuwarden. In Groningen gingen ze rechten studeren van 1972 tot 1977. Daarna verhuisde Wim naar de Randstad waar hij op het ministerie van justitie topambtenaar werd op de afdeling TBR en reclassering. Hans ging lesgeven in recht en maatschappijleer. Hij werd daarna advocaat. Dat deed Wim ook. In 1991 begonnen de broers voor zichzelf met het kantoor Anker & Anker. Eind van het jaar is het afgelopen.

Wim (links) en Hans (rechts) Anker

Belangrijkste strafzaken

- * Robert M., grote zedenzaak in Amsterdam
- * Moord op Milly Boele in Dordrecht
- * Johnny B. 'de pyromaan van 't Zand'
- * Ferdi Elsas, moordenaar van Gert Jan Heijn
- * A7 'blokkeerfriezen'
- * Volendamse caféhouder (Volendambrand)
- * CP'68, extreemrechtse partij verdacht van discriminatie
- * Albert Heringa die zijn 99-jarige moeder hielp bij zelfdoding (voltooid leven)
- * HIV-zaak te Groningen
- * Marian van der E., dubbele pensionmoord in Anjum
- * Ex-Hells Angel Louis H., veroordeeld voor

- drie levensdelicten
- * Seriemoordenaar Hans van Z. uit Utrecht (levenslang)
- * Koos H., Haagse portier (levenslang)
- * Gebroeders R., veroordeeld voor drie moorden tot levenslang
- * Bijstand aan politiefunctarissen na (schiet)incidenten

INTERVIEW VERVOLG VAN PAG. 2

En de 'ministers' Anker zouden ook meteen gehakt maken van de nieuwe regeling omtrent de voorwaardelijke invrijheidstelling, de v.i. Hans: 'Wim heeft ooit nog gewerkt op de afdeling v.i. van het departement. Dat was in de Middeleeuwen.' Wim: 'Ik was daar vier jaar topambtenaar.' Hans: 'Ja, ja topambtenaar, toen je wegging hebben ze de afdeling opgeheven.' Wim: 'Als je vandaag dertig jaar krijgt, zit je 28 jaar. Enige tijd geleden ging je na twintig jaar naar huis. Als je de politieke kleur van de Tweede Kamer ziet, begrijp je het. Tegen de moordenaar van Pim Fortuyn zei de rechter dat hij hem de komende twaalf jaar niet meer wilde zien. De uitspraak was toen achttien jaar. Nu zou sinds 1 juli de rechter - als hij het hetzelfde resultaat zou willen bereiken - Volkert van der Graaf veertien jaar moeten geven. Stel je dat eens even voor. Hij zou heel Nederland over zich heen krijgen en de hele Tweede Kamer. Wim Anker: 'Net als met die v.i.-regeling zijn ook alle andere nieuwe maatregelen de laatste jaren allemaal ten koste gegaan van de verdachten en gedetineerden. Het leven in de bajes is sterk veranderd.'

Rare praatjes

In een regeringsverklaring waar ook de Ankers hun handtekeningen zouden zetten, zou ook staan dat een democratische rechtstaat niet mag bezuinigen op rechters, advocaten en officieren. En dat dat ook nu onmiddellijk zou moeten stoppen. En verder zou er meteen een eind gemaakt moeten worden aan de betrokkenheid van de minister van justitie bij al die tienduizenden verlobbeslissingen van tbs'ers. Ook daar moet de minister eruit en de rechter erin. Gaat het mis met een tbs'er op verlob dan wordt de minister naar de Tweede Kamer geroepen en dan krijgt hij weer alles over zich heen en dan volgt weer het vaste stramien een paar weken later. De landelijke regeling wordt weer opnieuw aangescherpt, omdat de minister een politiek passant is en electorale motieven hanteert. Dergelijke beslissingen moeten worden genomen door een onafhankelijke commissie met een jurist, een oud-rechter en een gedragsdeskundiger. En dan heb je niet al die heisa als er iets misgaat. En dat is slecht voor de reputatie van tbs die qua kwaliteit per geval goed werkt. Overigens gaat het bijna nooit mis met de tbs'ers. Wim Anker: 'Het gaat hartstikke goed met die verlobben. Van de 50.000 keren komen er 30 tot 40 niet meteen terug. Ze hebben meestal smoezen: spoorbomen dicht, te lang gezoend met een vriendin, maar ze zijn allemaal binnen 24 uur binnen. Twee tot drie komen niet meer terug, en plegen een strafbaar feit, hetgeen veel publiciteit genereert. Over de enkelband doen ook allerlei rare praatjes de ronde vinden de Ankers. 'Ha, ha, enkelbanden, die knippen ze door, wordt er vaak gezegd. Maar op de

grote hoeveelheden die worden geplaatst, is het aantal vernielingen te verwaarlozen. Een ander voorbeeld van vooroordelen. Wim Anker kan het smakelijk vertellen. 'Bij mijn theatercolleges heb ik altijd een leuke vraag. Laatst nog in het Luxortheater in Rotterdam: 'U woont in een rijtjes-huis, de woning naast u is te huur. Wie hebt u liever naast u wonen? Iemand die net een gevangenisstraf achter de rug heeft of iemand die na een geslaagde tbs-behandeling vrijkomt. Van de zeshonderd aanwezigen waren er drie die kozen voor de tbs'er. En zonder na te denken zei ik; dan werkt u in de tbs-kliniek. Ze begonnen te gieren van het lachen. Dat klopt meneer Anker, wij zijn collega's in een kliniek. De rest koos voor de ex-gedetineerde. 'Dan zitten er maar drie verstandige mensen in de zaal, riep ik toen. Want uit onderzoek blijkt dat de recidivecijfers veel gunstiger zijn dan na een lange gevangenisstraf. Anker vertelt ook dat als bij een tbs-kliniek in Eindhoven hem de advocatenpas wordt gevraagd hij de seizoenkaart van sc Heerenveen laat zien, 'om die PSV-aanhangers daar te jennen.'

Een blamage

De heren hebben ook nog een ander puntje van zorg. Hans Anker: 'Het is blamerend dat Nederland tweede staat achter Italië op de lijst van landen met de meeste mensen in voorlopige hechtenis. Maar voorlopig gehechten zijn alleen nog maar verdachten. Ze zijn nog niet door een rechter veroordeeld. Het grote probleem is dat rechters dit voorarrest beschouwen als een voorschot op een mogelijke later op te leggen gevangenisstraf.' De Ankers doen ook aan jeugdzaken. Hans Anker: 'We proberen jongeren uit de jeugddetentie te houden en te zorgen dat er alternatieven zijn voor de straffen. Maar in Nederland is het nog steeds mogelijk dat 16- en 17-jarigen worden bestraft via het volwassenenstrafrecht. Die kunnen eisen krijgen van tien jaar gevangenisstraf en tbs-verpleging van overheidswege. Iedereen zegt dat dat moet stoppen. Vanaf twaalf jaar mag er vervolgd worden. Veel landen zeggen via het Kindercomité van de Verenigde Naties, maak daar nou veertien jaar van. Dat is een zware aanbeveling en dat Kindercomité is niet een club van mensen die er geen verstand van heeft.' De heren Anker kappen er mee aan het einde van het jaar. Wim gaat door met lezingen en theatercolleges. Dat vindt hij veel te leuk en Hans gaat als vrijwilliger veel werkzaamheden verrichten bij hun favoriete voetbalclub sc Heerenveen in het Abe Lenstra Stadion en zal daar als hem dat gevraagd wordt mogelijk een bestuursfunctie gaan bekleden. Ondertussen stuwt mr. Tjalling van der Goot (54) het kantoor voort in de vaart der volkeren. Hij is al twintig jaar verbonden met de Ankers. Het kantoor blijft Anker & Anker heten.

VERVOLG VAN PAG. 2

de stichting die zich inzet voor zowel het bieden van perspectief op invrijheidstelling als het voorkomen van detentieschade bij levenslanggestraften. Ze vertelde me dat de broers de eersten waren die een lijst bijhielden met de namen van alle levenslanggestraften. 'Die lijst hebben ze destijds belangeloos aan mij ter beschikking gesteld om daarop mijn onderzoek verder te kunnen uitbouwen.' Tot slot zetten ze zich in voor levenslanggestraften op politiek niveau. Om een reëel perspectief op invrijheidstelling te kunnen bewerkstellingen zijn wetswijzigingen immers essentieel. Wim en Hans Anker brachten het onderwerp voortdurend en met kracht onder de aandacht van politici, aldus Wiene van Hattum: 'Wim zei altijd: geef mij even de tijd en ik heb 149 van de 150 Kamerleden 'om.' Zo blijkt dat de broers op meerdere

'Wim zei altijd: geef mij even de tijd en ik heb 149 van de 150 Kamerleden om'

manieren bijstand hebben geleverd als het de positie van levenslanggestraften betreft. Hun werkzaamheden reiken daarmee tot ver buiten de directe omgeving van de rechtszaal. Maar zij zijn strafrechtsspecialisten, in hart en nieren. En dat brengt ons terug bij de rechtszaal zelf.

Kracht in het strafrecht

Waar de gebroeders Anker op verschillende gebieden van belang zijn geweest voor levenslanggestraften in Nederland, pronkt bovenaan hun rol binnen het strafrecht. Toen ik Wiene van Hattum vroeg naar haar ervaringen met de broers, benadrukte zij dan ook dat hun kracht in het strafrecht zit. 'Met civiele zaken of met klachten bij het EHRM (Europees Hof voor de Rechten van de Mens) hielden ze zich principieel niet bezig. Zij waren strafrechtsspecialisten.' Zo hebben ze er in 2015 aan bijgedragen dat de rechtbank in de zaak van Admilson en Marcus R. principieel geen levenslange gevangenisstraf wilde opleggen. Want, zo beoordeelden de rechters, er was geen perspectief op invrijheidstelling. Daarom kregen de 'adoptiebroers' een straf van dertig jaar opgelegd. In hoger beroep werd de rechterlijke uitspraak alsnog levenslang, omdat inmiddels een regeling was getroffen die het perspectief dat in eerst instantie ontbrak, toch zou bieden. Namelijk het Besluit adviescollege levenslanggestraften. Toch valt uit slechts deze ene zaak af te leiden hoe betekenisvol de rol van de gebroeders Anker is als strafrechtadvocaten. Buiten de directe omgeving van de rechtszaal hebben zij veel betekend voor levenslanggestraften, maar dit geldt zeker niet in mindere mate binnen de rechtszaal zelf. Hoe dan ook kunnen de broers met opgeheven hoofd het toneel verlaten.

(Jet Hiemstra is maatschappelijk filosoof en specialiseert zich in forensische filosofie)